

Bortaduras mesi de Gennàrgiu 2023 – Gennaio 2023

03/01/2023

Ufitziu Politzia Locali

Regulamentu temporàneu de su tràficu e parada po traballus de scavu in su pamentu de bia Margherita, in sa dii de su 04 de gennàrgiu 2023.

Su Responsabili de su Serbìtziu de Politzia locali cumandat:

in sa dii de su 04 de gennàrgiu 2023 de is 08:00 de mengianu finas a is 6 de merì e finas a s'acabu de is traballus, est proibiu a nci passai e a si firmari in su tretu faci a su nùmeru tzìvicu 7 de bia Regina Margherita po mori de traballus de ABBANOIA.

Po àteras informatzionis <https://bit.ly/3i9ozN3>

03/01/2023

Bussas De Stùdiu Comunalis Po Studentis De Scolas Segundàrias De 2[^] Gradu – Annu Scolàsticu 2021 – 2022

Su Comunu de Santu Giuannu Suèrgiu fait sciri ca cun determinu n. 637 de su 16/12/2022 at aprovau sa graduatòria de is beneficiariis de bussas de stùdiu comunalis, de donai a studentis chi funt andaus a sa scola segundària de 2[^] gradu in s'annu scolàsticu 2021 – 2022. Is recursus s'ant a podi imbiai intre de su 5 de gennàrgiu 2023 a s'Ufitziu Prìsia o a s'indirìtzu mail: ufficio.protocollo@pec.comune.sangiovannisuergiu.ci.it.

<https://bit.ly/3Q9bzn4>

RETIFICA

cun determinu n.687 de su 29/12/2022 su Comunu at retificau su determinu de su 12 de mesi de idas e at decidiu de fai acabai is recursus a su 12 de gennàrgiu.

Innoi sa graduatòria cun sa retifica: <http://bit.ly/3XwLAIu>

03/01/2023

Comunu de Santu Giuanni Suèrgiu

Cuncursu pùblicu po titulus e esàminis po 1 istrutori de vigilàntzia setori politzia locali, cat. C, posizioni econòmica c1, tempus prenu e indeterminau – aprovada sa lista de is candidaus a sa proa scritta.

Si fait sciri ca ant publicau sa lista de is amìtius a sa proa scritta po pigai parti a su cuncursu.

Sa dii de sa proa at a essi comunicada prus a innantis.

Po ndi sciri de prus: <https://bit.ly/3vwdJnx>

04/01/2023

CONTRIBUTUS CÀNONIS DE ALLOGU (CONTRIBUTUS AFITUS) CUNFORMA A SA LEI 431/98, ART. 11, PO SU PERÌODU GENNÀRGIU – MESI DE IDAS 2022. LISTA PROVISÒRIA APROVADA.

Su Comunu de Santu Giuanni Suèrgiu fait sciri a is citadinus ca cun deteminu n. 656 de su 21/12/2022 at aprovau sa lista provisòria de is dimandas po podi pigai parti a su contributu "Fundu po s'agiudu a s'atzessu a is domus in afitu, periodu gennàrgiu – mesi de idas 2022".

Si fait sciri ca, (cunforma a is indicatzionis regionalis, a sa deliberatzioni de sa giunta regionali n.65/2022 e a s'avisu pùblicu chi chistionat de àterus contributus po s'agiudu a s'allogu), su càlculu de su contributu s'at a fai a pustis de ai otènniu sa dichiarationi de su RDC po su periodu mesi de ladàmini – mesi de idas 2022.

Sa lista provisòria s'at a fai definitiva a pustis de ai arriciu totus is declaratzionis RDC, totus is faturas po su pagamentu de s'afitu 2022 chi ammancant e totus is integratzionis chi serbint po is dimandas in stadu de "suspesu", intre su 31 de gennàrgiu 2023.

Est obrigatòriu a intregai totus is paperis chi ammancant cumpilendi su mòdulu alliongiu intre e no avatu su 31 de gennàrgiu, e tocat a ddus integai a manu a s'Ufitziu Prisia a o a ddus imbiai a s'indirìtzu mail ufficio.protocollo@pec.comune.sangiovannisuergiu.ci.it, in un ùnicu file PDF.

<https://bit.ly/3WKEi4q>

04/01/2023

Sa consulta de is giòvunus de Santu Giuanni Suèrgiu impari a sa parròchia Santu Giuanni Batista apariciant 4 diis de atòbius po sa Pasca de is tres gurreis 2023!

Benei-ddoi, mannus e pitius!

De su 3 a su 6 de gennàrgiu

De is 3 e mesu de merì

In s'oratòriu de crèsia manna!

04/01/2023

La befana vien di notte con le scarpe tutte rotte: cantu bortas dd'eis intèndia custa fràsia? Unu saccu de bortas, nci scumitu. E si dd'esi preguntau poita sa befana non si pigat una pariga de crapitas noas? No iat a essi prus còmoda? Si scòviu una cosa: una dii est acuntèssiu, ma sa cosa no est arrennèschia beni. No est fàcili a agatai crapitas chi cràtzint che guantus. Est acuntèssiu candu sa Befana iat decìdiu de si torrai a fai su look...

Fiat una bella dii de su mesi de gennàrgiu, frida ma lugosa. In domu sua, sa Befana, fiat acabendi is ùrtimas cositeddas: sa Pasca de is tres gurreis si fiat acostendi e issa depiat essi pronta. Aici, a mengianeddu, si fiat pesada po andai a castiai, po s'ùrtima borta, chi in su magasinu nci fiat totu su durciàmìni.

Caramellas ndi teniat po ndi torrai a bendi, tostadas, moddis, allogadas in vasus de imbirdiu; e baullus cun munedas de ciuculati chi de cantu fiant prenu non si serrànt nimancu. E fustixeddus de tzùcuru, fruta caramellada, mentinas coloradas... Teniat una sachita de carboni puru ma mai dda imperat: pipiedus malus diaderus, chi si ddu minesciant, issa non ddi connosciat!

Su druciàmìni ddi bastat a sa Befana, depiat sceti controllai sa scovua e fiat pronta. A issa non ddi praxiant is cosas non previdias. Ma pròpiu insaras ddi fiat acuntèssia: in s'interis ca fiat torrenci-nci a domu sa punta de sa crapita destra si fiat arrèschia a un'arrèxini chi ndi stuppàt de sa nii. E candu issa iat pesau su pei sa crapita si fiat scorriada cummenti unu tzapu bèciu. "ancu ddi calit unu beni!" iat nau, "e immoi, cummenti fatzu?" iat arregortu sa soba e iat furriau conca a domu, camminendi sceti a pei-mìgia.

Callentendi-sì su pei faci a sa forredda ca ddu teniat acirdinau/acancarronau de su frius, fiat aproliu Poldo, su pisitu suu. Iat ghetau unu càschidu e dd'iat salutada "Saludi Befana!"

"Saludi a tui, mandroneddu, dormiu beni as?"

09/01/2023

ATZIONIS DE DERETU A SU STÙDIU 2022: BUSSA DE STÙDIU REGIONALI ANNU SCOLÀSTICU 2021 - 2022 E BONUS LIBRUS ANNU SCOLÀSTICU 2022 - 2023.

APROVU LISTA BENEFITZIÀRIUS

Su Comunu de Santu Giuannu Suèrgiu fait sciri ca, cun determinus nn. 648 de su 19/12/2022 e 683 de su 28/12/2022 at aprovau sa graduatòria de is benefitziàrius po su deretu a su stùdiu 2022 cun assegnatzionis po:

Bussas de stùdiu regionali po is studentis de is scolas primàrias e segundàrias de primu e segundu gradu, po s'annu scolàsticu 2021 - 22

Rimbursu po frunidura de librus annu scolàsticu 2022 - 23 po is studentis de scola segundària de 1[^] e 2[^] gradu.

Recursus eventualis tocat a ddus intregai a manu a s'Ufiziu Prìsia o a ddus imbiai a sa mail ufficio.protocollo@pec.comune.sangiovannisuergiu.ci.it intre sa mesunoti de su 19 de gennàrgiu 2023.

Po atras informatzionis: <http://bit.ly/3k2WAZF>

10/01/2023

Retzetas de Sardìnnia

Paella de l'Alguer

Sa paella de s'Alighera

Origini: S'Alighera

Spainadura: S'Alighera

Cantu ci bolit: 2 oras e mesu

Stentu: unu pagu

Ingredientis: 300 gr de arrosu, 300 gr de cotzas, 300 gr de cambaronis, una mesu pudda, 120 gr de sartitzu pitziosu, mesu chilu de tamata, 250 gr de pisuruci, 2 pibaronis arrùbius, 1 limoni, 1 cibudda, unu matziteddu de perdusèmini, 6 follas de laberi, 1 cocerinu de mairana (maggiorana), 1 bustixedda de tzafaranu, mesu tassa de ollu de olia bellu, sali e pìbiri.

Apronta sa pudda: pulli-dda e sega-dda a metadi, bogandi su petus e poni-ddu a una parti. In una pingiada manna stichi-nci totu s'arrestu impari a àcua sabida e aciunci-nci laberi, mairana e pìbiri e lassadda coi a fogu bàsciu po tres quartus de ora. Candu finit, cola su brodu.

Sciàcua is cotzas e tirandi su pilu; lassa-ddas aberri a fogu forti e a pustis cola su suci.

Sega su sartitzu a arrogus, fai a piticheddu cibudda e perdusèmini e trata su croxu de su limoni. Sega is pibaronis, tira su croxu de is tamatas e a innantis de ddus segai a fini bogandi is semis.

In una pingiada prena de àcua sabida poni a coi a fogu druci su pisuruci po unu quartu de ora; aregorda-tì de ddu murigai fatu fatu. Aciungi una tassa de brodu de pudda e is cambaronis pulius e fai-ddus coi po 4 minuteddus. A sa fini tirandeddus e bogandi su croxu a prus de sa metadi.

In una satània ghetanci s'ollu abarrau gai callentau impari a su petus de pudda segau a arrogus; fai-ddu coi beni po 5 minutus, aciungi sali e pìbiri cun duas culleras de brodu, sighi a ddu fai coi furriendiddu po atrus duus minutus. Studa su fogu e lassaddu asseliai po si fai prus savoriu.

In un'atra satània fai unu sofrìtu cun ollu e cibudda po 4 minutus, ghetta s'arrosu e lassaddu arridai po atrus 4 minutus. Aciungi-ddi sa petza e su suci suu.

Ammestura is cambaronis scroxiaus a su suci de is cotzas, a pustis de 2 minutus ghetanci cotzas, pisuruci, birdura, sartitzu, croxu de limoni e metadi de perdusèmini. Preni totu cu su brodu, coberi-ddu e lassa-ddu coi po 10 minutus a fogu druci murighendi ògna tanti.

Candu su brodu s'affinat tropu, aciungi-ddi àcua e a sa fini, in una mesu tassixedda, poni-nci su tzaffaranu scallau, sali, pìbiri e lassa-ddu assestai po atrus 5 minutus.

Tirandeddu de su fogu e sceti a sa fini aciunci-nci is cambaronis scroxiaus impari a perdusèmini segau a fini.

Pape-dda ancora callenti!!

Bortadura de su libru Ricette di Sardegna de Salvatore Colomo

The image shows a recipe card for 'Paella a sa moda de s'Alighera'. The card is set against a background of a paella dish. At the top, there are two circular icons of paella. The title is written in a red, cursive font. Below the title, there are three boxes: 'ORIGINI: S'ALIGHERA' with a bell icon, 'STENTU: UNU PAGU' with a bowl icon, and 'CANTU NCI BOLIT: 2 ORAS E MESU' with a bowl icon. The ingredients and instructions are listed in a cursive font. At the bottom, there is a photograph of the town of Alghero, Sardinia, overlooking the sea.

Paella a sa moda de s'Alighera

ORIGINI: S'ALIGHERA

STENTU: UNU PAGU

CANTU NCI BOLIT: 2 ORAS E MESU

INGREDIENTIS:

- 300 gr de arrosu.
- 300 gr de catgas
- 300 gr de cambaranis
- unu mesu puddu
- 120 gr de sartitzu pitziassu
- mesu chilu de tamata
- 250 gr de pisuruci
- 2 pibaronis arribius
- 1 limani
- 1 cibudda
- unu matziteddu de perdusèmini
- 6 follas de laberi
- 1 cacerinu de mairana
- 1 bustixedda de tzafaranu

PROTZEDIMU:

- Apronta su puddu. Pulli-ddu e sega-ddu a metadi, bogandi su petus e poni-ddu a una parti. In una pingiada marna stichi-nci totu s'arrestu impari a àcua sabida e aciunci-nci laberi, mairana e pibiri e lassa-ddu coi a fogu bàsciu po tres quartus de ora. Candu finit, cola su brodu.
- Sciàcua is catgas e tirandi su pillu, lassa-ddas aberri a fogu forti e a pustis cola su suci.
- Sega su sartitzu a arrogus, fai a pitcheddu cibudda e perdusèmini e trata su croxu de su limani. Segu is pibaronis, tira su croxolu de is tamatas e a innantis de ddas segai a fini bogandi is semis.
- In una pingiada prena de àcua sabida poni a coi a fogu druci su pisuruci po unu quartu de ora; aregarda-ti de ddu murigai fatu fatu. Aciungi una tassa de brodu de puddu e is cambaronis pulius e fai-ddus coi po 4 minuteddus. A sa fini tirandeddus e bogandi su croxu a prus de sa metadi.
- In una satània ghetanci s'ollu abarrau giai callentau impari a su petus de puddu segau a arrogus; fai-ddu coi beni po 5 minutus. Aciungi sali e pibiri cur duas culleras de brodu, sighi a ddu fai coi furriendi-ddu po atrus duus minutus. Studa su fogu e lassa-ddu asselai po si fai prus savoriu.

Paella a sa moda de s'Alighera

ORIGINI:

S'ALIGHERA

STENTU

UNU PAGU

CANTU
NCI
BOLIT

2 ORAS E MESU

INGREDIENTIS:

- mesu tassa de allu de alia bellu
- sali e pibiri

PROTZEDIMU:

- In un'atra satària fai coi allu e cibudda po 4 minutus, gheta s'arrosu e lassaddu arridai po atrus 4 minutus. Aciungi-ddi sa pelza de puddu cun su suci suu.
- Ammestura is camaranis scroxiaus a su suci de is cotzas. A pustis de 2 minutus ghetanci cotzas, pisuruci, biddura, sartitzu, craxu de limoni e metadi de perdusèmini. Preni totu cu su brodu, caberi-ddu e lassa-ddu coi po 10 minutus a fagu druci murighendi àgna tanti.
- Candu su brodu s'affinat tropu, aciungi-ddi àcua e a sa fini, in una mesu tassixedda, poni-nci su tzaffaranu scallau, sali, pibiri e lassa-ddu assetai po atrus 5 minutus.
- Ttrande-ddu de su fagu e sceti a sa fini aciunci-nci is camaranis scroxiaus impari a perdusèmini segau a fini.

Bortadura de su libru "Ricette di Sardegna" de Salvatore Colomo a incuru de su

UFÌTZIU DE SA LÌNGUA SARDA
SANTU GIUANNI SUÈRGIU

COSA DE IMPORTU MEDA:

A si da ponni me in su pratu allestru e a si dda papai bella buddia!

11/01/2023

Lei 162/98 – Atuatzioni 2023. Avisu de ativatzioni pianus personalitzaus nous. Acabu presentada dimandas: 15/03/2023.

Su Comunu de Santu Giuanni Suèrgiu fait sciri a is tzitadinus ca, cun sa deliberatzioni G.R. DGR n. 32/43 de su 25/10/2022 fata definitiva cun deliberatzioni de sa G.R. n. 35/53 de su 21/11/2022, ant previdiu de ativai Pianus Personalitzaus Nous in cunforma a sa Lei 162/98 po s'annu 2023 cun decurrèntzia de su 1 maju 2023.

Is paperis netzessàrius depint essi imbiaus intre su 15 de martzu 2023. Sceti a is chi ddis depint fai sa visita mèdica po averiguai su stadu de disabilitadi grai (art. 3, comma 3 de sa lei 104/1992), podint fai dimanda intre su 04 de abrili 2023.

Si arrecumandat de ligi s'Avisu comunali chi s'agatat in su liòngiu innoi, po biri totus is indìtus. Agatais is mòdulus puru.

<https://bit.ly/3XdNrlM>

11/01/2023

Indennizu operadoris econòmicus de sa pisca. Presentada de is dimandas: intre su 28 de friaxu 2023.

Su Cumandu Militari de s'Esèrcitu de Sardìnnia fait sciri ca si podit inghitzai a presentai is dimandas po pediri s'indennizu po is operadoris econòmicus de sa pisca chi non ant pòtziu traballai in calinucunu tempus po mori de is esercitatzionis militaris in s'annu 2022.

Càstia innoi totus is paperis:

<https://bit.ly/3ipmih3>

11/01/2023

CUNCURSU PÙBLICU PO TÌTULUS E ESÀMINIS PO 1 ISTRUTORI DE VIGILÀNTZIA SETORI POLITZIA LOCALI, CAT. C, POSITZIONI ECONÒMICA C1 A TEMPUS PRENU E INDETERMINAU.

Su Presidenti de sa Cummissioni Esaminadora, Cap. Carlo Gannau, fait sciri ca ant publicau s'avisu cun su calendùriu de is **proas scritta e orali** po su concursu apenas nomenau.

Càstia innoi: <https://bit.ly/3GF4qa6>

11/01/2023

S'Amministratzioni Comunali de Santu Giuanni Suèrgiu est prexada de fai sciri ca ant nomenau unu dotori nou po su tretu Santu Giuanni – Tratalias. Su Dot. Giuanni Batista Cipollina at a aberri su stùdiu suu su 16 de gennàrgiu in bia Bellini n. 1, me in is localis de sa ASL.

Oràrius e diis de abertura ant a essi:

Lunis, mèrcuris e cenàbara de is 10 a sa 1.

Martis de is 3 de merì a is 7.

Giòbia de is 3 de merì a is 6.

Is chi fiant assistius de su Dot. Enricu Piras non depint scioberai a sa ASL unu àteru dotori poita ca su càmbiu est automàticu.

S'Amministratzioni torrat gràtzias a sa ASL Sulcis po s'agiudu pretziosu e donat unu grandu benibènniu a su Dot. Cipollina!

11/01/2023

Is carabinieri de Santu Giuanni Suèrgiu impari a s'Amministratzioni comunali, invitant totu sa populatzioni a is atòbius po sa preventzioni de is reatus/crìminis deretus a is antzianus

112 NÙMERU ÒNICU PO IS EMERGÈNTZIAS

Is trufas. Clàssicas, informàticas, fura in domu: prevenimentu, arresconòsci e denunciai custus reatus contra sa pessoni e su patrimoniu

SANTU GIUANNI SUÈRGIU

Giòbia 19/01/2023 16:30 – 17:30

Aposentu Consillu Comunali

PALMAS

Martis 24/01/2023 16:30 – 17:30

Sègiu eletorali

MATZÀCARA

Mèrcuris 25/01/2023, 16:30 – 17:30

Cicoscritzioni, sedi Don Bosco

IS ÒRIGUS

Giòbia 26/01/2023, 16:30 – 17:30

Sègiu eletorali

ATÒBOIU DE IMPORTU MEDA

Is Carabineris de Santu Giuanni
Suèrgiu impari a s'Amministratzioni
Comunali, invitant totu sa
populatzioni a is atòbius po sa

**PREVENTZIONI
de is crìminis
deretus a is
ANTZIANUS**

NÙMERU ÒNICU PO IS EMERGÈNTZIAS

**Is trufas. Clàssicas, informàticas, fura in domu:
prevenimentu, arreconnòsci e denunciai custus
reatus contra sa pessoni e su patrimoniu**

SANTU GIUANNI SUÈRGIU

Giòbia 19/01/2023, 16:30 – 17:30

Aposentu Consillu Comunali

PALMAS

Martis 24/01/2023, 16:30 – 17:30

Sègiu eletorali

MATZÀCARA

Mèrcuris 25/01/2023, 16:30 – 17:30

Cicoscritzioni, sedi Don Bosco

IS ÒRIGUS

Giòbia 26/01/2023, 16:30 – 17:30

Sègiu eletorali

UFITZIU DE SA LINGUA SARDA
SANTU GIUANNI SUÈRGIU

16/01/2023

S'afestamentu de Sant'Antoni de su Fogu est spartu in totu sa Sardìnnia e biddas medas aparinciant, sa noti a innantis de sa dii de festa, grandu fogadonis ca poderant po totu sa noti.

Su contu de Sant'Antoni s'inspirat a su mitu de Promèteo: in tempus antigus sa Sardìnnia fiat frida meda, ca su fogu ancora non dd'iant scobertu. Sant'Antoni, cummòviu, fiat calau a s'inferru impari a su procededdu suu e a unu fusti de feurra, chi iat acostau a su fogu e dd'iat aciapau (sa feurra no abruzat a foras, s'annieddigat sceti ma su fogu fiat aintru). Torrau a pesai a sa terra, iat scutullau su fusti e nd'iat spainau is cinciddas in totu su logu e a pustis dd'iat stichiu a terra po dda callentai.

Custu contu ndi bennit de is cultus paganus de su deus fecundadori.

Sant'Antoni s'afestat su 17 de gennàrgiu mancai s'inghitzit a cuncordai totu de sa dii a innantis, coberendi linna po fai is fogadonis. Candu si student, s'arregollint e s'arrèguant is muntzionis chi serbint po ndi stesiai is arroris. In biddas medas cummenti de Mamujada, Oroteddi, Bosa, Casteddu Sardu, Otzana), sant'Antoni fait paris cun s'inghitzu de is manifestatzionis de Carnovali.

Podeus nai ca in totu s'isula is afestamentus si faint prus che totu abbruxendi arrogus de matas e ramadura e alluendi fogus mannus:

Sa tuva: est unu truncu de suèrgiu tuvudu sena de cambus chi s'abbruxat a pustis de sa benedizioni de su predi. Si fait prus che totu in su Barigadu – Guilcer (Abbasanta, Bilartzi, Paulle, Norghiddo).

Sas fracas: unu amnesturu de orioni, modditzi, muregu chi ddi ponint fogu acanta de unu palu, nomenau "pirone" me in Orosei.

Su romasinu: in biddas de sa Baronia cummenti de Thiniscole e Durgali, in logu de abbruxiai truncus e matas abruyant muntonis de tzìpiri.

E in bidda de bosàterus cummenti s'afestat Sant'Antoni de Fogu? Scie-mi-ddu innoi

17/01/2023

Oi arribat s'ierru.

Est previdia àcua meda finas a 40/50 mm in su tretu de is montis, prus pagu acanta de mari. A mengianu nci ant a essi grandu frusiadas de bentu de mari (libeccio) finas a 80/100 chilòmetrus a s'ora chi s'ant a asseliai faci a mericeddu.

Cumpartzei sa nova

23/01/2023

Ddu connoscis su contu de Sas dies imprestadas?

Assimbillat a su chi in italianu si tzerriant i giorni della merla ma pertocat sceti dua diis. Si contat chi unu pastoreddu, sa dii de su 29, si ndi fiat arrisu de su mesi de gannàrgiu ca fiat stètiu pagu fridu e dd'iat intzullau. Aici Gennàrgiu, unfrau, iat pediu a Friaxu duas diis e iat mandau gelu e nì e nd'iat sperdiu totus is brebeis, lassendi-ndi sceti una, ca si fiat cuada asuta de unu caddaxu. Mai dd'iat torrau a donai is diis e de insaras gennàrgiu s'ghit a ndi tenni 31 e firàrgiu 28.

E tui dda sciaist custa stòria?

24/01/2023

Modigliani e sa Sardìnnia.

103 annus a oi fiat mortu Amedeo Modigliani, grandu pintori e scultori nàsciu in Livòrno e mortu in Fràntzia, a s'edadi de 35 annus, tocau de tisichèntzia.

Faci a sa mitadi de su 1800 su nonnu Emanuele ca fiat un'imprendidori mineràriu, fiat lòmpiu in s'Iglesienti cun totu sa familia. Iat pesau, in su tretu intra Bidda de Crèsia e Frùmini Majori, una miniera de prumu e zingu e nd'iat sciutau sa terra po ndi tirai carboni e linna po fai is ferrovias in continenti. Me in is primus annus de su Noixentus sa famiglia iat strantaxau duus tenimentus, oi sciorrocaus: unu, Villa Alice, in sa biddixedda de Santu Àngelu (Flùmini Majori) e s'àteru in Grugua, acanta de Buggerru. Su babbu, Flaminio Modigliani, fut su primu chi iat bèndiu is cosas sardas a foras de Sardìnnia. Difatis su binu Modigliani fiat arribau po fintzas in Amèrica. Issu impari a unu àteru imprendidori toscanu, meri de s'albergu Leon d'Oro de Bidda de Crèsia, si afateriànt po esportai a foras de s'isula, gràtzias a sa grandu presentzia de imprendidoris stràngius chi dormiant in s'albergu e faiant afarius in s'iglesienti. A pustis de ai pèrdiu sa sienda, sa famiglia de Amedeo puru iat agatau furriadroxu a su Leon d'Oro. Si narat ca s'artista iat pintai pròpiu ingunis sa primu aina cosa sua: Medea, s'arreatratu de Medea Taci, filla de su meri e amighixedda e cumpàngia de giogus de Amedeo.

25/01/2023

T'est acuntèssiu de ti preguntai, calincuna borta, ita papànt is nuraxesus? De seguru faiant una dieta diferenti meda de sa chi fadeus nosu, chentza de druciàminis, ni cosa sabida. Giai in su Neoliticu Antigu e Mesanu biviant papendi trigu, òrgiu e farru; ddu scieus gràtzias a su traballu de is archeòlogus chi ant agatau in una gruta de Santadi, arrastus de lori. In su Nuraxi de Genna Maria in Biddanoa de Forru ant agatau arrefudus abbruxiaus de pani non pesau (non lievitato), e in su 2015 is scavus me in su Nuraxi Arrùbiu de Arrolli ant ammostau sa presèntzia de unu aposentu imperau de is fèminas in su sèculu XIV-XIII po fai su pani, impari a mobas e mobixeddas de basartu, càvunas de ossidiana e tianus de còciu. Po fa su pani, is nuraxesus, impastànt sa farra cun làndiri, e ddu imperànt turrau puru po fai una genia de cafei. Custa moda at sighiu fintzas a is primu annus de su Noixentus.

No ammancànt gentilla, pisuruci e faixedda puru.

Est de importu mannu a nai ca, gràtzias a is indìtzias agataus in su Nuraxi Arrùbiu, ant scobertu chi in s'ìsula si fadiat binu biancu druci meda, imperau cummenti oferta po is mortus. Custu si fait a cumprendi ca s'agatànt sarmentu, ollastru e figueras puru, impari a is frutus de olioni, murta, mura gessa, mura de terra e meloni.

Non ti stramànchist sa segunda parti!

Alla mensa dei Nuragici, Mauro Perra.

25/01/2023

27 de gennàrgiu, dii de sa Memòria. Poita pròpiu su 27? In custa dii, in su 1945, s'Armata arrubia de sa Russia fiat lòm pia a Auschwitz, e iat sarvau òminis, fèminas e pipius impresonaus aintru. In su 2005 is Natzionis Unidas iant decidìu ca, una borta a s'annu in custa dii, tocàt a s'arregordai de custa grandu e trista tragèdia po mori de is nazistas. Spereus chi arroris mannus aici non torrint a acuntessi mai prus.

25/01/2023 - 30/01/2023 - 01/02/2023

Cummenti narat Giuanni Lilliu, "is sardus de su neolìticu fiant pastoris chi teniant pegus e terras". Ma cali? Teniant prus brebeis e porcus chi bois, e ddus bociant giòvunus po si ddus papai. Ndi tirànt puru su lati, a brebeis e bacas. In s'edadi nuraxesa invecias iant inghitzau a imperai is pegus po traballai in is sartus, e ddus bociant a mannus. S'òmini insaras papàt de prus lori e birdura chi petza. Cassànt sirbonis e crebus cun s'amparu de is canis chi papànt is arrestus de is meris. Fiat seguramenti imperau meda su meli, poita ant agatau arrastus de cera manixada po fai bronzitus e po impermeabilitzai is vasus.

No ant agatau arrastus de pisci casi ca is spinas acudiant a si purdai e a si sparessi in su tempus, ma est acrarau ca sa pisca fiat profetosa meda in su tretu de Aristanis e de Casteddu.

Cummenti si coberànt sa cosa de papai? Traballendi is sartus cun s'arau e is bois (giai imperau in s'edadi de s'Arràmini), messendi a pudatza e binnennendi bìngias a cavunatzu. In s'edadi de su Brunzu Finali e in sa Prima edadi de su Ferru invecias, seguras fiant lòmpias de sa Spànnia. In is nuraxis nci fiant silos po allogai sa cosa de papai: ddus ant agataus in su Nuraxi Losa de Abbasanta, in su Nuraxi Arrùbiu in Arrolli, in Paulle, in Bortigale.

Is nuraxesus imperànt cassarolas, taulas po coi, forreddas, e una genìa de vasu po callentai cosa posta aintru de atrus vasus o cìcaras. Custu ddu scieus gràtzias a is arrastrus de còngius in còciu aundi poniant su binu.

Acabendi, gràtzias a is ùrtimas anàlisis fatas in su Nuraxi Arrùbiu ant scobertu ca is nuraxesus papànt petza imbinada (de procu, sirboni, brebei e baca) cun binu biancu o nieddiu.

Ddu scieis ca buffant birra giai in su sèculu XIV-XIII e si nci ghetànt a is baballotis puru? Oindì est torrendi sa moda de papai ghirillus, pibintziris, bai e circa chi calincunu at a torrai a sa dieta nuraxesa!

Alla mensa dei nuragici, Mauro Perra

30/01/2023

Oi inghitzat su mesi de Friaxu.

Su nòmmini ndi bennit de su latinu "februare" chi bolit nai purificai, limpiat. Me in is tempus de is romanus custu fiat su tempus inui fadiant ritus de limpiadura e afestamentus, chi partiant de su 13 de friaxu a su 15 po su deus Fàunu, amparadori de brebeis e crabas contra is lupus famius.

Un'àtera teoria narat chi su nòmmini ndi bèngiat de su deus etruscu de sa morti e de sa purificadura Februus e, a pustis, de sa diosa romana de sa callentura Febris, chi si circàt po sanai de is callenturas. In su calendàriu romanu antigu Friaxu fiat su mesi de sa purificadura e de s'ammentu de is mortus. Representàt unu mesi de transidura poita sinniàt s'acabbu de s'ierru e s'inghitzu de su beranu. Me in is sartus sa terra dda arànt e s'erba dda abbruxànt, po aprontai su semìngiu. Est sempri una genìa de purificatzioni chi portàt a sa renàscida de sa Natura! Difatis Februarius=februare=purificai.

Diferentis afestamentus ddoi funt in custu mesi in Sardìnnia.

Sa Candelora: posta de sa crèsia catòlica po su 2 de friaxu, arribat de s'ebraismu (cummenti est contau in su Levìticu): sa fèmina chi iat parturiu unu mascu depiat fai s'incresiada, est a nai s'intrada a crèsia - o a su tèmpiu, po is ebreus - e donai unu angioni e una columba bianca po torrai limpia.

S'afestamentu religiosu de sa Candelora invecias pertocat sa beneditzioni de is candelas. Bies chi torrat smpri sa festa de sa luxi chi cumbatit su scuriu? Inghitzat totu de sa dii de Santu Antoni, Santu Srebastianu e de is fogadonis.

Su Carrasegare puru ammostat de manera strambòtica sa gherra intre òmini e Natura e in agiumai totu s'isula ddoi at unu afestamentu differenti.

Unu d'iciu de sa Candelora: "A Santa Maria Candelora si non proet s'ilgerru ch'est fora, ma si proet e faghet bentu, baranta dies de malu tempus": est a nai ca chi non proit po sa Candelora s'ierru est spaciendi, chi proit at a fai coranta diis de tempus malu.

31/01/2023

Sinnalatzioni scòncius luxis pùbricas.

Su Comunu de Santu Giuanni Suèrgiu fait sciri a totu sa populatzioni ca si podit sinnalai dannus e scòncius a is luxis publicas e is nùmerus:

333 687 5816, scriendi unu messàgiu WhatsApp, a d-ònnia ora de sa dii e de sa noti

☎0781 6999 333, in oràriu de serbìtziu

UFÌTZIU DE SA LÌNGUA SARDA - SANTU GIUANNI SUÈRGIU

**SINNALATZIONI SCÒNCIUS
LUXIS PÙBRICAS**

333 687 5816
ativu 24/7

0781 6999 333
in oràriu de serbìtziu

31/01/2023 - 06/02/2023 -

Is mascaras de su Carrasegare brabaxinu.

Is Mamuthones de Mamojada funt incapas is prus connotas, in s'isula e a foras. Portant una màscara de linna niedda, una berrita acapiada a unu muncadori de lana a colori de castàngia, una bistimenta de velludu nieddu e a pitzus sa "mastruca", (cuatru peddis de brebei a pilu longu e nieddu cosidas a pari); sa "carriga" (una filera de sonallonis acapiaus a sa schina) e atras campaneddas apicadas a brenti. Is Mamuthones caminant in trumas de doxi, e ddus acumpàngiant is Issohadores, bistius cun una berrita, una màscara bianca, unu corpetu arrùbiu, camisa e cratzonis biancus, sonajous e unu sciallu de lana in su costau. Caminant arregollendi una funi de giuncu chi ghetant po aciapai fèminas giòvunas, sinnali de bona sorti. Mamuthones e Issohadores inghitzant a si fai biri su 17 de gennàrgiu, po is fogus de Santu Antoni. Parrint andendi in pruceddioni in logu de fai una festa de carnavali, cumpostus e assentaus sa sfilada assimbillat a un acumpangiamentu de crèsia.

Is Boes e Merdules de Otzana.

Su Boe portat una màscara de linna niedda, una matsruca bianca e sonallus e sonajous a bandulera (tracolla).

Su Merdule rapresentat unu messaju sbisuriau e podit portai una màscara a cara de òmini strambòticu opuru de craba, porcu o boe, peddis de brebei niedda, calincunu sonajou e una bètula.

Candu faint scioru is Merdules circant de pasci is Boes chi funt scapiaus e si nci ghetant asuba de sa genti pedendi drucis e cosa de buffai. Is Merdules circant de ddus aciapai cun una funi e scudendi-ddus a matzuccu. Impari a custus duus si faint biri puru Sa Filonzana, (sa filadora) chi portat una màscara simbillanti a sa de su Merdule, unu sciallu e una bistimenta niedda de fèmina. Tenit in is manus una cannuga cun filus de lana chi rapresentant sa vida de s'òmini chi si podit struncai in calisiat momentu. A chini no ddi donat de buffai ddus streullat ammostendi sa bidea de struncai su filu.